

в системе подготовки учителей физической культуры: спортивным направлением существующих учебных программ и отсутствием знаний и умений проведения уроков с рекреационной направленностью, поверхностным отношением к вопросам восстановления и сохранения жизненного потенциала школьников. Целью исследования было определение предпосылок для специальной подготовки будущих учителей к физкультурно-рекреационной работе с подростками на основе изучения их морфофункциональных особенностей и приоритетов жизнедеятельности. Данные исследования показывают отсутствие особенных отличий между морфофункциональными показателями девочек и мальчиков, в то же время достаточно широкие пределы вариации в группах касательно роста и массы тела свидетельствуют о необходимости индивидуального подхода, применения разнообразных средств и методических приёмов, в процессе проведения физкультурно-рекреационной работы со школьниками отмеченного возраста. Проведенное исследование подтверждает снижение двигательной активности школьников, которое совмещается с увеличением умственной и психической нагрузки, которая в целом негативно отражается на здоровье детей и их физическом развитии. Традиционный стиль преподавания физической культуры, отсутствие новых форм уроков снижает интерес учеников не только к урокам, но и к самостоятельным занятиям физическими упражнениями. Полученные данные свидетельствуют о необходимости специальной подготовки учителей физической культуры к проведению мероприятий, связанных с рекреационной деятельностью.

Ключевые слова: физическая рекреация, морфофункциональные показатели, физическая активность, профессиональная подготовка.

Natalia Svyrshchuk, Tatiana Vozniuk, Andrey Drachuk. Special Preparedness of Future Teachers of Physical Training to Physically-Recreational Activity as a Priority Line of Modern Higher Education. The topicality of the article is proved by extant contradictions in the system of preparedness of teachers of physical training by sports direction of the existing curriculum and absence of knowledge and skills of conducting lessons with the recreational direction, careless attitude to the problems of renewal and preservation of the pupils' vital potential. The aim of the research is to determine preconditions for special preparedness of future teachers to physically-recreational work with teenagers based on studying of their morpho-functional peculiarities and priorities of vital activity. Research data show the absence of special differences between morpho-functional indices of girls and boys, at the same time rather wide variation limits in these groups concerning stature and mass. All these facts show the necessity of personal approach, usage of different means and methods in the process realization of physically-recreational work with pupils of certain age. Our research proves the reduction of pupils' moving activity, that is combined with the increase of mental work which influences pupils' health and physical development in a negative way. The traditional way of physical training teaching, the absence of new kinds of lessons reduce pupils' interest not only to PT lessons but also to the individual physical exercises. The received information proves the necessity of special preparedness of teachers of physical training to conducting actions, related to recreational activity.

Key words: physical recreation, morpho-functional indices, physical activity, professional preparedness.

УДК 378:796

Людмила Сущенко,
Сергій Путров

Основні напрями використання Інтернету в професійній підготовці майбутніх фахівців із фізичної реабілітації

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова (м. Київ)

Постановка наукової проблеми та її значення. Поява наприкінці ХХ ст. нової форми освіти, що отримала назву “дистанційної”, була викликана тими змінами, які сталися у світовому суспільстві в цей час. Велике місце в усіх галузях суспільної діяльності зайняли інформаційно-комунікаційні технології, що продовжують і надалі швидко розвиватися та значною мірою визначають риси сучасного суспільства. За В. С. Журавським, “інформаційні та комунікаційні технології можуть сприяти зміцненню соціального єднання і розширенню можливостей саморозвитку окремих людей і груп у рамках кожного суспільства” [1, 111].

Аналіз останніх досліджень і публікацій із цієї проблеми. Аналіз наукової літератури свідчить, що дистанційна освіта ґрунтується на цих технологіях й у своїх цілях та принципах повинна відповідати напрямам розвитку людства (В. М. Кухаренко, Н. Г. Сиротенко). За термінологією західних освітніх установ, це lifelong learning, форма освіти, яка повинна сприяти постійному гнучкому

приспосовуванню до умов життя людини за допомогою інформації. Як указує О. В. Олійник, “інформаційні технології дистанційного навчання співвідносяться з технологіями навчання як процесуальна частина дидактичної системи в освітньому процесі; розглядаються як стратегії розвитку національного освітнього простору, віддзеркалюючи тактику реалізації освітніх технологій; належать до інноваційних інформаційно-комунікаційних технологій, які характеризуються базовими атрибутами – комунікаціями, що тлумачаться у подвійному значенні: як канали передачі інформації та як інтерактивне спілкування в Інтернет-просторі” [2, 13]. На думку автора, “роль інформаційних технологій у системі вищої освіти обґрунтовано інформаційно-комп'ютерною парадигмою, яка зумовлює переваги можливостей навчання на відстані завдяки всесвітній комп'ютерній мережі Інтернет засобами дистанційного освіти” [2, 13]. Аналіз літератури свідчить, що під інформаційними технологіями розуміють сукупність процесів збору, передачі, обробки, зберігання й доведення інформації до користувача сучасними засобами.

Теоретичний аналіз літератури (Ю. Д. Желєзняк, Р. В. Клопов, П. К. Петров, А. І. Федоров, С. Б. Шарманов) свідчить, що головними завданнями інформаційної підготовки майбутніх фахівців повинні бути такі: узагальнення й поглиблення теоретичних знань про головні поняття та методи інформатики як наукової дисципліни; вивчення й засвоєння основ і засобів представлення, зберігання, обробки та передачі інформації з використанням комп'ютерів; формування вмінь і навичок праці на персональному комп'ютері; осягнення методів праці з інформаційними та комунікаційними технологіями; вивчення й освоєння методів і засобів використання сучасних інформаційних технологій у професійній діяльності.

Актуальність дослідження зумовлена тим, що з позицій сьогодення в професійній підготовці майбутніх фахівців із фізичної реабілітації значна увага приділяється впровадженню обчислювальної техніки, програмного забезпечення та інформаційно-комунікаційних технологій.

Завдання дослідження полягає в тому, щоб на основі аналізу фахової, психолого-педагогічної літератури та інформації з мережі Інтернет розкрити основні напрями використання Інтернету в професійній підготовці майбутніх фахівців із фізичної реабілітації.

Аналіз фахової, психолого-педагогічної літератури та інформації з мережі Інтернет дав підставу з'ясувати основні напрями використання Інтернету в професійній підготовці майбутніх фахівців із фізичної реабілітації.

Роботу виконано відповідно до плану НДР Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Із поширенням Інтернету людство вперше в історії отримало унікальну інформаційну структуру, створену відповідно до ідеї гігантського гіпертексту. М. В. Чабаненко вважає, що “розвиток засобів масової інформації гіпотетично пов'язаний із прагненням людини до реалізації архетипного ідеалу всевідання, при цьому Інтернет виступає прообразом інтегрованого медіуму” [5, 7]. П. І. Федорук констатує, що “основною особливістю дистанційної освіти є надання студентам можливості самостійно отримувати необхідні знання, користуючись сучасними інформаційними технологіями” [5, 13]. Як указує автор, “можливість індивідуалізації навчання є однією з найголовніших переваг використання інформаційних технологій у навчальному процесі” [4, 13]. При визначенні поняття “інформаційна технологія” можна виділити такі головні елементи: предмет, спосіб і методи обробки інформації, знаряддя для збереження й передачі інформації (комп'ютери, мережа Інтернет), опис способів передачі інформації (інструкції, електронні довідники та монографії). Інформаційні технології виступають як сукупність процесів руху й переробки інформації та описи цих процесів.

Ретроспективний аналіз процесу впровадження засобів обчислювальної техніки й комп'ютерних технологій у навчальний процес та їх подальше використання дав змогу Н. О. Побережній виокремити три етапи інформатизації освіти, умовна назва яких – електронізація, комп'ютеризація й інформатизація освітнього процесу [3]. У процесі дослідження педагогічної проблеми навчання студентів із застосуванням інформаційних технологій автором виявлено, що “інформатизація освіти – один з найважливіших механізмів реформування системи освіти, при цьому вона дозволяє: побудувати відкриту систему освіти, яка забезпечує кожному студенту власну спрямованість навчання; ефективно організувати пізнавальну діяльність студентів під час навчального процесу; використовувати принципово нові пізнавальні засоби; змінити організацію процесу пізнання на основі зміщення акценту в бік синергетичного мислення; утворити ефективну систему керування інформаційно-методичним забезпеченням та ін.” [3, 7].

Із позицій сьогодення науковці все більше звертають увагу на інтернет-освіту як специфічну освітню діяльність, по-новому організоване навчання й виховання молоді засобами Інтернету через залучення її до корисної пізнавальної та дозвільної діяльності в глобальній мережі. За В. С. Журавським, на цій підставі інтернет-освіта сьогодні вважається однією з тих галузей освіти, яка розвивається найбільш динамічно [1, 116]. Подальший прогрес інтернет-освіти в Україні можливий, звичайно, за наявності доступу до мережі, але за умови реалізації трьох складників сучасної інфраструктури навчання – технічного й програмного оснащення вищих навчальних закладів; необхідної кількості грамотного персоналу – викладачів, які застосовують у своїй професійній діяльності сучасні технології роботи з інформацією; освітніх інтернет-ресурсів [1, 116].

Важливе значення для професійної підготовки майбутніх фахівців із фізичної реабілітації має робота з каталогами бібліотек Росії й України. Студенти використовують каталоги бібліотек України, які містяться на таких веб-сторінках: www.nbuv.gov.ua (Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського), www.library.gov.ua (Державна наукова медична бібліотека), www.scsml.rssi.ru/city/kievrus.html (Українська республіканська наукова медична бібліотека). Ми рекомендуємо студентам звернутися на сайт бібліотеки Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова (hklib.npu.edu.ua). Студенти використовують каталоги бібліотек Росії, які містяться на таких веб-сторінках: www.lib.msu.ru (Наукова бібліотека Московського державного університету), www.libspmu@spmu.rssi.ru (Фундаментальна бібліотека Санкт-Петербурзького державного медичного університету ім. І. П. Павлова), www.office@nlr.ru (Російська національна бібліотека), www.scsml.rssi.ru (Центральна науково-медична бібліотека Росії), www.scsml.rssi.ru/city/santrus.html (бібліотека Науково-дослідного інституту фізичної культури Комітету Російської Федерації з фізичної культури і туризму).

Висновки. У професійній підготовці майбутніх фахівців із фізичної реабілітації використання можливостей Інтернету здійснюється за такими напрямками: самостійний пошук студентами інформації на веб-сторінках, створення особистісних творчих продуктів із використанням мультимедійного супроводу на тему, яка вивчається, демонстрація особистісних творчих продуктів студентів для веб-глядачів, використання тематично підібраних гіпертекстових матеріалів, електронної пошти студентами заочної форми навчання, робота з каталогами літератури бібліотек Росії й України, комп'ютерне тестування знань із професійно орієнтованих дисциплін.

Перспективи подальших досліджень полягають у тому, щоб розробити навчально-методичний комплекс професійно орієнтованих дисциплін із використанням мультимедійного супроводу, який значно підвищить ефективність професійної підготовки майбутніх фахівців із фізичної реабілітації.

Список використаної літератури

1. Журавський В. С. Вища освіта як фактор державотворення і культури в Україні / Журавський В. С. – К. : Вид. дім “Ін Юре”, 2003. – 416 с.
2. Олійник О. В. Інформаційні технології дистанційного навчання у вищій бібліотечній освіті США : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з соц. комунікацій : спец. 27.00.03 “Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство” / О. В. Олійник. – Х., 2008. – 20 с.
3. Побережна Н. О. Дидактичні умови впровадження інформаційних технологій у навчальний процес вищого навчального закладу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.09 “Теорія навчання” / Н. О. Побережна. – Кривий Ріг, 2010. – 20 с.
4. Федорук П. І. Адаптивна система дистанційного навчання та контролю знань на базі інтелектуальних Інтернет-технологій : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра техн. наук : спец. 05.13.06 “Інформаційні технології” / П. І. Федорук. – К., 2009. – 37 с.
5. Чабаненко М. В. Інтернет-видання України: становлення та особливості розвитку : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук із соц. комунікацій : спец. 27.00.04 “Теорія та історія журналістики” / М. В. Чабаненко. – Запоріжжя, 2010. – 20 с.

Анотації

У статті вказано, що завдяки інтенсивному поширенню Інтернет в Україні став універсальним комунікаційно-інформаційним середовищем із комплексом притаманних йому специфічних інформаційно-освітніх технологій. До основних напрямів використання Інтернету в професійній підготовці майбутніх фахівців із фізичної реабілітації віднесено самостійний пошук студентами інформації на веб-сторінках, створення студентами особистісних творчих продуктів із використанням мультимедійного супроводу на тему, яка вивчається, демонстрація особистісних творчих продуктів студентів для веб-глядачів, використання тематично

підібраних гіпертекстових матеріалів, електронної пошти студентами заочної форми навчання, робота з каталогами літератури бібліотек Росії й України, комп'ютерне тестування знань із професійно орієнтованих дисциплін.

Ключові слова: Інтернет, професійна підготовка, майбутні фахівці з фізичної реабілітації.

Людмила Сущенко, Сергей Путров. Основные направления использования Интернета в профессиональной подготовке будущих специалистов по физической реабилитации. В статье указано, что благодаря интенсивному распространению Интернет в Украине стал универсальной коммуникационно-информационной средой с комплексом присущих ему специфических информационно-образовательных технологий. К основным направлениям использования Интернета в профессиональной подготовке будущих специалистов по физической реабилитации, отнесено самостоятельный поиск студентами информации на веб-страницах, создание личностных творческих продуктов с использованием мультимедийного сопровождения на тему, которая изучается, демонстрация личностных творческих продуктов студентов для веб-зрителей, использование тематически подобранных гипертекстовых материалов, электронной почты студентами заочной формы обучения, работа с каталогами литературы библиотек России и Украины, компьютерное тестирование знаний по профессионально ориентированным дисциплинам.

Ключевые слова: Интернет, профессиональная подготовка, будущие специалисты по физической реабилитации.

Liudmyla Sushchenko, Serhiy Putrov. Guidelines of the Use of the Internet for Training of Future Specialists in Physical Rehabilitation. The article points out that thanks to intensive dissemination of Internet in Ukraine, it has become a universal communication and information environment with a set of its own specific information and educational technologies. Main usage of the Internet for training of future specialists in physical rehabilitation, classified as: stand-alone search students information on Web pages, students of personal creative products using multimedia support on the topic that is being studied, the demonstration of personal creative products for students, Web viewers using thematically selected Hypertext materials, student e-mails, by the students of extra-mural form of studies, work with catalogs literature libraries of Russia and Ukraine, computer tests on professionally oriented disciplines.

Key words: Internet, professional training, future specialists in physical rehabilitation.

УДК 378.016 : 796.035

Олена Томащук,

Олександр Хриплюк

Сутність проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців з адаптивного фізичного виховання до роботи в центрах інваспорту

Луцький інститут розвитку людини Університету "Україна" (м. Луцьк)

Постановка наукової проблеми та її значення. Глибокі структурні зміни в українському суспільстві, реформування всіх ланок освіти зумовили необхідність переосмислення системи підготовки кадрів у цілому для всіх галузей народного господарства й, зокрема, у сфері фізичної культури та спорту.

Незалежність України, відродження української нації спонукали до нового бачення професійної підготовки майбутніх фахівців з адаптивного фізичного виховання, спрямування її на потреби людини й держави в професійних, усебічно розвинених спеціалістах. Соціальне та педагогічне значення порушеної проблеми полягає в підготовці висококваліфікованих фахівців, які у своїй майбутній професійній діяльності здатні поєднувати глибокі фундаментальні теоретичні знання й практичну підготовку, володіти гуманістичними та моральними якостями, відповідально й творчо ставитися до справи, яку вони виконують.

Роботу виконано відповідно до плану НДР Луцького інституту розвитку людини Університету "Україна" з наукового напрямку "Зміст, форми і методи підготовки майбутніх фахівців для галузі адаптивної фізичної культури".

Аналіз останніх досліджень і публікацій із цієї проблеми. Формулюючи основні положення концепції професійної підготовки майбутніх фахівців з адаптивного фізичного виховання до роботи в